

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Broj predmeta: X-KR-07/346
Datum donošenja: 12. mart 2010. godine
Datum pismenog otpravka: 14. april 2010. godine

Pred Pretresnim vijećem u sastavu: Sudija Vesna Jesenković, predsjedavajući
Sudija Šaban Maksumić
Sudija Staniša Gluhajić

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

LJUBE TOMIĆA i KRSTE JOSIĆA

PRESUDA

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine: gđin. Adnan Gulamović – tužilac

Branilac optuženog Ljube Tomića: gđin. Petko Pavlović – advokat
Branilac optuženog Krste Josića: gđin. Nenad Rubež – advokat

SADRŽAJ

IZREKA	3
OBRAZLOŽENJE	4
I - Istorijat postupka.....	4
A. Optuženje.....	4
B. Izvedeni dokazi.....	5
- Dokazi optužbe.....	5
- Dokazi odbrane.....	6
C. Procesne odluke Suda.....	7
D. Završne riječi.....	9
- Završne riječi Tužilaštva.....	9
- Završne riječi odbrane.....	10
II- Nadležnost Suda BiH i primjena zakona.....	12
III- Nalazi i obrazloženja Suda.....	15
A. Standardi dokazivanja.....	15
B. Dokazanost pojedinačnih inkriminacija.....	16
C. Ocjena iskaza svjedoka Nuhanović Nurije.....	18
D. Upoređivanje iskaza Nuhanović Nurije sa iskazima ostalih svjedoka i njihova analiza.....	21
IV-Zaključak.....	26
V- Odluka o troškovima...	27
VI-Odluka o imovinsko-pravnom zahtjevu.....	28

Broj: X-KR-07/346
Sarajevo, 12.03.2010. godine

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudije Vesne Jesenković kao predsjednika vijeća, te sudija Šabana Maksumića i Staniše Gluhajića kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Lejle Konjić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Ljube Tomića i Krste Josića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-RZ-174/07 od 16.04.2009. godine, nakon nakon održanog javnog glavnog pretresa, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Adnana Gulamovića, optuženih Ljube Tomića i Krste Josića, te branilaca optuženih, advokata Petka Pavlovića i Nenada Rubeža, donio je i javno objavio dana 12.03.2010. godine sljedeću:

P R E S U D U

Optuženi:

- 1. LJUBO TOMIĆ**, sin Pere i Nevenke rođene Sandić, rođen 29.06.1964. godine u mjestu..., općina..., gdje je i nastanjen..., ..., državljanin..., JMBG..., po zanimanju rukovalac građevinskih mašina, neoženjen, pismen, završio srednju školu, vojsku služio u Štipu 1984. godine, bio pripadnik Vojske RS od februara 1992. godine do opće demobilizacije, vodi se u VE Zvornik, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan;
- 2. KRSTO JOSIĆ zv. „Krele“** sin Ivana i Cvijete rođene Ristanović, rođen 10.06.1965. godine u mjestu Malešić, općina Zvornik, nastanjen u..., općina..., ..., državljanin..., JMBG..., po zanimanju građevinski radnik, oženjen, otac jednog djeteta, pismen, završio srednju građevinsku školu, vojsku služio u Kičevu 1984./1985. godine, vodi se u VE Zvornik, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan;

u skladu sa članom 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH

OS LOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su:

Tokom rata u Bosni i Hercegovini, u vrijeme oružanog sukoba kao pripadnici vojske Srpske republike BiH, postupili protivno odredbama međunarodnog humanitarnog prava, pri tome kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, tako što su:

dana 26.06.1992. godine u šumi zv. "Marhoši" u mjestu Kozluk, općina Zvornik, a koju su prethodno opkolili pripadnici vojnih formacija Teritorijalne odbrane Zvornik, odnosno pripadnici vojske Srpske republike BiH da bi pronašli preostale Bošnjake iz Kozluka, a među kojima se nalazio i izvjestan broj prethodno protjeranih stanovnika sela Kaludrani i koji su se tu sakrili plašeći se za svoju bezbjednost, vojnici Ljubo Tomić i Krsto Josić prepoznali svoje komšije Nuriju Nuhanovića, Izeta Nuhanovića, Šemsu Nuhanovića i Muradifa Ibrahimovića, te u namjeri da ih liše života pucali u njih iz vatrenog oružja i tom prilikom ubili Izeta Nuhanovića, Šemsu Nuhanovića i Muradifa Ibrahimovića, dok je Nurija Nuhanović uspio pobjeći,

čime bi počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. KZ BiH.

II

Optuženi se u skladu sa članom 189. stav 1. ZKP BiH oslobađaju naknade troškova i ovi troškovi padaju na teret sredstava Suda.

III

Na osnovu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH, oštećeni se sa imovinsko - pravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

I - Istorijat postupka

A. Optuženje

1. Tužilaštvo BiH je optužnicom broj KT-RZ-174/07 od 16.04.2009. godine optužilo Ljubu Tomića i Krstu Josića za počinjenje krivičnog djela Ratni

zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. KZ BiH.

2. Optužnica je potvrđena od strane Suda 22.04.2009. godine.
3. Optuženi Ljubo Tomić i Krsto Josić su se tokom ročišta za izjašnjenje o krivnji dana 08.06.2009. godine izjasnili da nisu krivi za djelo koje im se navedenom optužnicom stavlja na teret.
4. Glavni pretres u ovome predmetu je počeo čitanjem optužnice 31.08.2009. godine a završio 05.03.2010. godine.

B. Izvedeni dokazi

• Dokazi optužbe

5. U toku glavnog pretresa optužba je provela dokaze saslušanjem sljedećih svjedoka: Nuriya Nuhanović, Nizama Nuhanović, Borislav Rikanović, Agan Ibrahimović i Šerif Islamović. Na prijedlog Tužilaštva saslušan je i vještak dr. Vedo Tuco.
6. Tužilaštvo je u toku dokaznog postupka uvelo sljedeće materijalne dokaze, pod rednim brojevima kako je dalje navedeno: (T-1) Zapisnik o saslušanju svjedoka Nizame Nuhanović broj KT-RZ 11/06 od 20.02.2007. godine, (T-2) Zapisnik o saslušanju svjedoka Borislava Rikanovića broj KT-RZ 11/06 od 26.12.2006. godine, (T-3a) Zapisnik o saslušanju svjedoka Nuriye Nuhanovića broj KT-RZ 586/96 od 11.05.2006. godine, (T-3b) Zapisnik o saslušanju svjedoka Nuriye Nuhanovića broj KT-RZ-11/06 od 26.12.2006. godine, (T-4) Zapisnik o saslušanju svjedoka Šerifa Islamovića broj KT-RZ 11/06 od 05.03.2007. godine, (T-5) Nalaz i mišljenje sudsko-medicinskog vještaka mr.med.sc.dr. Vede Tuće broj KT-RZ 174/07 od 02.10.2009. godine, (T-6) Službeni list Republike Bosne i Hercegovine, godina I, broj 1. od 09.04.1992. godine, (T-7) Službeni list Republike Bosne i Hercegovine od 20.06.1992. godine, (T-8) Obavijest Tužilaštva BiH broj KTA-RZ-339/06 od 22.09.2006. godine, (T-9) Dopis Tužilaštva BiH broj KTA-RZ-339/06 od 13.02.2007. godine, (T-10) Rješenje Kantonalnog suda u Tuzli od 03.04.2007. godine, (T-11) Dopis Suda BiH broj X-KRN-07/346 od 23.05.2007. godine, (T-12) Naredba Kantonalnog Suda u Tuzli broj KRI 67/03 od 03.04.2003. godine, (T-13) Dopis-dostava podataka Kantonalnog Suda u Tuzli broj KRI-67/03 od 28.12.2006. godine, (T-14) Foto-dokumentacija ekshumacije broj 08-02/3-5-04.6-5900/03 od 20.10.2003. godine, (T-15) Izvještaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi broj KTA-104/03 od 14.01.2004. godine, (T-16) Zapisnik o utvrđivanju identiteta Z.KOZ-13 od 07.05.2004. godine, (T-17)

DNK izvještaj broj Z.KOZ-13 od 26.04.2004. godine, (T-18) Potvrda o smrti broj 292/09 od 31.03.2009. godine, (I-19) Izvještaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi broj KTA-104/03 od 19.01.2004. godine, (I-20) Zapisnik o utvrđivanju identiteta Z.KOZ-14 od 07.05.2004. godine, (T-21) DNK izvještaj Z.KOZ-14 od 26.05.2004. godine, (T-22) Potvrda o smrti broj 291/09 od 31.03.2009. godine, (I-23) Izvještaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi broj KTA-104/03 od 19.01.2003. godine, (T-24) Zapisnik o utvrđivanju identiteta Z.KOZ-15 od 22.07.2004. godine, (T-25) DNK izvještaj broj Z.KOZ-15 od 05.05.2004. godine, (I-26) Potvrda o smrti broj 290/09 od 31.03.2009. godine, (T-27) Dopis-dostava podataka Policijske uprave Tuzla broj 08-02/4-1-04.3-7787/06 od 22.12.2006. godine, (T-28) Izvod iz CIPS-a za osobu Ljubo Tomić, (T-29) Izvod iz CIPS-a za osobu Krsto Josić i (T-30) Zapisnik o saslušanju svjedoka Agana Ibrahimovića broj KI-RZ-11/06 od 21.02.2007. godine.

- **Dokazi odbrane**

7. Na prijedlog odbrane prvooptuženog Ljube Tomića saslušani su svjedoci: Krsto (Petko) Josić, Dragan(Slavko) Tomić, Dragomir Tomić, Zoran Josić, Cvijan Tomić, Milan Blagojević i Veselin Erdelić.
8. Tokom postupka su na prijedlog odbrane drugooptuženog Krste Josića saslušani sljedeći svjedoci: Dragan(Savo) Tomić, Mitra Božić, Ljubinka Stevanović, Radica Đokić i Jovica Stevanović, te vještak Vidak Simić.
9. Odbrana prvooptuženog i drugooptuženog je u odnosu na oba optužena u ovom predmetu uložila sljedeće materijalne dokaze: Nalaz vještaka dr. Vidaka Simića od 24.09.2009. godine, u prilogu se nalazi otpusna lista sa epikrizom, kao i nalaz i mišljenje Komisije od 26.02.1996. godine (O 1), Set fotografija koje je sačinio vještak dr. Vidak Simić, označenih od a-f (O 2), Akt Federalnog ministarstva za pitanje boraca broj 07-03-1683-1/09 od 06.10.2009. godine (O 3), Izvod iz matične knjige umrlih na ime Šemso Nuhanović, Muradić Ibrahimović, Izet Nuhanović, svi od dana 22.10.2009. godine (označeni pod a, b, c) (O 4), Prijedlog za proglašenje lica umrlim na ime Izet Nuhanović, od 07.12.1998. godine (O 5), Prijedlog za proglašenje lica umrlim na ime Šemso Nuhanović, od 02.12.1998. godine (O 6), Prijedlog za proglašenje lica umrlim na ime Muradić Ibrahimović, od 13.10.2004. godine (O 7), Zapisnik Općinskog suda u Kalesiji broj R-394/98, od 25.03.1999. godine (O 8), Rješenje Općinskog suda u Kalesiji broj R2-394/98, od 13.07.1999. godine (O 9), Rješenje Općinskog suda u Kalesiji broj R2-182/04, od 30.11.2004. godine (O 10) i Rješenje Općinskog suda u Kalesiji broj R-411/98, od 14.07.1999. godine (O 11).

C. Procesne odluke Suda

10. Nakon okončanja dokaznog postupka odbrane, Tužilaštvo je dana 03.02.2010. godine predložilo da Sud izvede dokaz vještačenja zacijeljivanja rana drugooptuženog Krste Josića, te da u tom smislu sasluša vještaka hirurga opće prakse.
11. Branioci optuženih su izrazili protivljenje navedenom prijedlogu, navodeći da se radi o nepotrebnom dokazu koji bi doveo jedino do odugovlačenja postupka.
12. Član 239. stav 2. ZKP BiH obavezuje Sud da se "stara za svestrano pretresanje predmeta i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari".
13. Nadalje, član 263. stav 2. ZKP BiH propisuje: "Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branitelj želi da dokaže nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbit će izvođenje takvog dokaza".
14. Vijeće je razmotrilo prijedlog Tužilaštva u svjetlu navedenih zakonskih odredbi, te je zaključilo da izvođenje predloženog dokaza nije potrebno iz razloga što je vještačenje povrede drugooptuženog Krste Josića već obavio vještak Vidak Simić i pred Sudom iznio svoj nalaz i mišljenje koji je bio detaljan, jasan, koncizan i sveobuhvatan. Prilikom saslušanja vještaka Simića, Tužilaštvo je istom postavilo niz pitanja na koja je vještak dao kompletne i jasne odgovore, u skladu sa sačinjenim nalazom. Prema tome, izvođenje dodatnog vještačenja ne bi doprinijelo razjašnjenju stvari u postojećim okolnostima, a isto bi, prema ocjeni vijeća, samo dovelo do nepotrebnog odugovlačenja postupka.
15. Dana 03.02.2010. godine Tužilaštvo je predložilo da se kao dodatni dokaz, u spis uvedu izjave optuženih koje su u toku istrage dali u svojstvu osumnjičenih lica, te je istaklo da su izjave uzete u skladu sa procesnim zakonom koji je bio na snazi u vrijeme uzimanja izjava.
16. Branioci optuženih su izrazili protivljenje ovakvom prijedlogu Tužilaštva iz razloga što optuženi (tada osumnjičeni) nisu bili poučeni u skladu sa noveliranim članom 78. ZKP BiH.
17. Vijeće je ispitalo navode obje strane, te je odlučilo da odbije prijedlog Tužilaštva i ne prihvati da se iskazi optuženog koje su dali u svojstvu

osumnjičenih uvedu u spis. Ovakvu odluku vijeće je donijelo iz sljedećih razloga.

18. Pravo optuženog da ne iznosi svoju odbranu niti da odgovara na postavljena pitanja („pravo na šutnju“) zagantovano je članom 6. stav 3. ZKP BiH. U konkretnom slučaju, optuženi su navedeno pravo iskoristili te nisu iznosili svoje odbrane na glavnom pretresu. U stavu 3. člana 273. ZKP BiH je propisano da se iskaz optuženog koji je dat u istrazi može po odluci sudije ili predsjednika vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo ako je „optuženi prilikom saslušanja u istrazi bio upozoren u skladu sa članom 78. stav 2. tačka c) ovog zakona“.
19. Optuženi Ljubo Tomić i Krsto Josić su tokom istrage ispitani u svojstvu osumnjičenih i tokom tog ispitivanja poučeni su o pravima i obavezama na način kako je to bilo predviđeno u tada važećem ZKP BiH. Međutim, odredbe člana 78. ZKP BiH koji je u vrijeme saslušavanja optuženih bio na snazi nisu sadržavale obavezu za nadležni organ koji vrši ispitivanje osumnjičenog da istog upozori da je njegov iskaz iz istrage dopušten kao dokaz i da se može pročitati i koristiti na glavnom pretresu (kako je to decidno propisano noveliranim članom 78. ZKP BiH).
20. Iako su optuženi, kako je već navedeno, poučeni o svojim pravima, u skladu sa procesnim zakonom koji je u relevantno vrijeme bio na snazi, upozorenja koja su mu prilikom ispitivanja predočena (da nije dužan iznijeti svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja, da se može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve činjenice i dokaze koje mu idu u korist), prema mišljenju vijeća, ne daju mogućnost Tužilaštvu da naknadno tokom suđenja, nakon što su izmjene ZKP BiH stupile na snagu, uvede kao dokaz prethodnu izjavu optuženih, bez njihove saglasnosti.
21. Vijeće je mišljenja da je namjera zakonodavca da izmjenama člana 78. stav 2. ZKP BiH ispravi raniju nepreciznost ovog člana, u smislu mogućnosti korištenja iskaza osumnjičenog na glavnom pretresu, te da ovu odredbu uskladi sa Konvencijom koja u skladu sa članom 2. Ustava BiH ima prioritet u primjeni nad svim ostalim zakonima. Navedeno je i postignuto dopunom tačke c) stava 2. člana 78. ZKP BiH tako što je propisano da se osumnjičeni može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret, te da može iznijeti sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist i da je, ukoliko to učini u prisustvu branioca, takav njegov iskaz dopušten kao dokaz na glavnom pretresu i da bez njegove saglasnosti može biti pročitani i korišten na glavnom pretresu. Iz navedenog je vidljivo da je sada precizirana obaveza za nadležni organ (Tužilaštvo, odnosno ovlašteno službeno lice koje vrši ispitivanje) da osumnjičenog prethodno upozori da je njegov iskaz dat u istrazi dopušten

kao dokaz na glavnom pretresu i da se bez njegove saglasnosti može pročitati i koristiti na glavnom pretresu. Tek kada su ispunjeni ovi uslovi Tužilaštvo može zahtijevati da se iskaz optuženog koji je tokom istrage dao u svojstvu osumnjičenog pročita na glavnom pretresu.

22. Vijeće je imalo u vidu da je odredbama člana 125. Zakona o izmjenama i dopunama ZKP BiH propisano da će se u predmetima u kojima je optužnica potvrđena do stupanja na snagu važećeg zakona postupak nastaviti po odredbama dotadašnjeg ZKP BiH, osim ako su odredbe novog zakona povoljnije za osumnjičenog, odnosno optuženog.
23. Kada se ima u vidu prethodno analizirano, vijeće cijeni da su odredbe trenutno važećeg ZKP BiH povoljnije za optuženog obzirom da su izričite i imperativno zahtijevaju da se optuženi prilikom saslušanja u istrazi upozori na mogućnost korištenja njegovog iskaza koji je dao u svojstvu osumnjičenog kao dokaza na glavnom pretresu, kao i da u tom slučaju nije potrebna saglasnost optuženog da se njegov iskaz iz istrage može pročitati i koristiti na glavnom pretresu.
24. Imajući u vidu da optuženi Ljubo Tomić i Krsto Josić u konkretnom slučaju (prilikom ispitivanja u svojstvu osumnjičenih) nisu upozoreni na takvu mogućnost, vijeće je zaključilo da ne postoje uslovi da bi se prihvatio prijedlog Tužilaštva za čitanje njihovih iskaza iz istrage.

D. Završne riječi

- **Završne riječi Tužilaštva**

25. Tužilaštvo BiH se u okviru završne riječi osvrnulo na iskaze svjedoka optužbe, te navelo da je Nizama Nuhanović svjedokinja koja je navodno čula od Nurije Nuhanovića da su na žrtve pucala dvojica ljudi, i to Ljubo Tomić i Krsto, da je svjedok optužbe Borislav Rikanović čuo za oštećene da su pobijeni i da ih je ubila srpska vojska u šumi iznad Kozluka, kao i to da je viđao optužene početkom rata u Malešićima, u uniformi i sa oružjem, zatim da je svjedok optužbe Šerif Islamović u svom iskazu potvrdio da je vidio Nuriju Nuhanovića dana 26.06.1992. godine koji mu je tom prilikom rekao da su oštećene ubili Tomićani, a nakon rata mu je spominjao nekog Ljubu koji je učestvovao u tom događaju, kao i da je svjedok optužbe Agan Ibrahimović u svom iskazu naveo da su se prilikom iseljavanja Kozluka krili u jednoj šikari, kada je Nurija Nuhanović rekao da su oštećeni pobijeni u šumi „Marhoši“ i da ide da se vrati da vidi.

26. U vezi sa materijalnim dokazima koje je uložilo Tužilaštvo, tužilac tvri da isti potvrđuju navode iz optužnice, to jest da su oštećeni ubijeni dana 26.06.1992. godine, i da su ih ubili optuženi Tomić i Josić. Također, tužilac naglašava da je iskaz svjedoka Nurije Nuhanovića tačan i da su njegove navode potvrdili ostali svjedoci koji su dali iskaz pred Tužilaštvom u Tuzli, kao i pred Sudom BiH. Tužilaštvo dalje navodi da svjedoci odbrane Cvijan Tomić, Zoran Josić, Krsto Josić i Dragan Tomić u svojim iskazima nisu dali nikakav alibi optuženom Tomiću vezano za njegovo učešće u inkriminisanom periodu, pa da tako nisu ni pobili navode optužbe u vezi sa istim.
27. Nadalje, Tužilaštvo se osvrnulo na svjedoke odbrane drugooptuženog Josića koji su dali iskaz pred ovim sudom. U odnosu na izjave ovih svjedoka tužilac navodi da je suština njihovih svjedočenja da se dokaže da je optuženi Josić bio ranjen početkom maja 1992. godine, te da je u periodu inkriminisanog događaja bio na oporavku kod sestre, iz kojih razloga nije mogao biti na licu mjesta u vrijeme izvršenja krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, ali da takva teza nije tačna.
28. Na kraju, Tužilaštvo zaključuje da na osnovu izvedenih dokaza sudsko vijeće može bez dvojbe i van razumne sumnje donijeti zaključak o krivičnoj odgovornosti optuženih za krivično djelo koje im se stavlja na teret.

- **Završne riječi odbrane**

29. U svojim završnim riječima, advokat Petko Pavlović, branilac optuženog Ljube Tomića, osvrnuo se na sljedeće.
30. Prvo, branilac je osporavao mjesnu i stvarnu nadležnost Suda BiH u ovom predmetu, tvrdeći da je stvarno i mjesno nadležan sud u Bijeljini. Također, branilac se osvrnuo na pravnu kvalifikaciju djela iz optužnice, tvrdeći da činjenični opis radnji izvršenja krivičnog djela za koje se optuženi terete ne postoji, te ističući da su odredbe iz KZ SFRJ povoljnije za optužene nego odredbe iz KZ BiH. Dalje, branilac se osvrnuo na svjedoke optužbe i odbrane optuženih, pojedinačno komentarišući njihove iskaze. Za svjedoka Tužilaštva, Nizam Nuhanović, branilac tvrdi da je lažno svjedočila pred ovim sudom. Za svjedoka Borislava Rikanovića navodi da je u direktnom ispitivanju izjavio da mu nije poznato ko je ubio žrtve, kao ni gdje su ubijeni. Nadalje, u odnosu na iskaz svjedoka Nurije Nuhanovića, branilac tvrdi da je isti lagao u pogledu navodne umiješanosti optuženih u predmetni događaj, da nije vidio ko je pucao u žrtve, kao ni to da li su tom prilikom ubijeni. Branilac također navodi da je ovaj svjedok nepouzdan i da mu se ne može dati povjerenje. Vještak dr. Vedo Tuceo, kako to branilac ističe, u svom

stručnom nalazu i mišljenju nije mogao utvrditi tačan uzrok smrti kod žrtava, te napominje da nalaz ovog vještaka ne može biti opterećujući za optužene Tomića i Krstića. U odnosu na izjavu svjedoka Agana Ibrahimovića, branilac iznosi zaključak da je ista nepouzdana i da joj se ne može pokloniti vjera jer su u istoj su naglašene jasne razlike koje se pojavljuju u njegovom iskazu na glavnim pretresu i u istrazi, a koje se odnose na razgovor između njega i svjedoka Nurije Nuhanovića, pa je i sam svjedok u toku predačavanja iskaza iz istrage ponavljao "to ja nisam izjavio .

31. Svjedoci odbrane optuženog Ljube Tomića (Dragomir Tomić, Zoran Josić, Krsto Josić, Cvijan Tomić i Dragan Tomić) su, kako branilac navodi, pred ovim sudom kazali da je optuženi Tomić u kritično vrijeme bio zajedno sa njima u selu, te da nikada nije pripadao formaciji kojom je komandovao Petko Tomić. Nadalje, branilac tvrdi da su nastradali poginuli kao pripadnici Armije R BiH, a ne kao civili.
32. Na kraju, branilac navodi da Tužilaštvo nije uspjelo dokazati da su optuženi Tomić i Josić individualno i komandno odgovorni za zločin koji je navodno počinjen 26.06.1992. godine nad tri civila bošnjačke nacionalnosti u mjestu „Marhoši“ u blizini Kozluka, te predlaže Sudu da, po principu „in dubio pro reo“, oslobodi optuženog Ljubu Tomića u skladu sa članom 284. tačka c), a u vezi sa članom 3. ZKP BiH.
33. Advokat Nenad Rubež, branilac drugooptuženog Krste Josića, u završnim riječima tvrdi da se na osnovu izvedenih dokaza Tužilaštva ne može izvesti zaključak da je njegov branjenik izvršio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, jer su iskazi svjedoka kontradiktorni i ne daju logično objašnjenje u odnosu na druge dokaze. U odnosu na iskaz svjedoka Nurije Nuhanovića, branilac navodi da isti ne govori istinu jer su njegove izjave kontradiktorne, suprostavljene same sebi, nelogične i jedna drugu negiraju, a u suprotnosti su sa iskazima ostalih svjedoka Tužilaštva i odbrane, kao i materijalnim dokazima. U odnosu na iskaz svjedoka Šerifa Islamovića, branilac navodi da je isti suprotan sam sebi, iskazu datom pred Općinskim sudom Kalesija, pred Kantonalnom tužilaštvom Tuzla, te iskazu svjedoka Nurije Nuhanovića, Agana Ibrahimovića i Nizame Nuhanović, čime se dokazuje da ne govori istinu, ali i da Nurija Nuhanović nije govorio istinu i da se njegovim iskazima ne može pokloniti vjera. Za iskaz svjedoka Tužilaštva, Agana Ibrahimovića, branilac tvrdi da je kontradiktoran iskazima drugih svjedoka, da je svjedok nesiguran i da se kao takav ne može prihvatiti kao vjerodostojan. Svjedok Nizama Nuhanović, prema navodima branioca, ne govori istinu i u očiglednom je dogovoru sa Nurijom Nuhanovićem. Također, iskaz ovog svjedoka je, prema mišljenju branioca, nepouzdan, posebno na okolnosti imena lica koja su navodno pucala u njenog supruga

Šemsudina Nuhanovića. Dalje, branilac optuženog Josića za svjedoka Borislava Rikanovića navodi da on ni na jedan način ne povezuje pogibiju lica sa optuženima. Nadalje, saslušanjem vještaka sudske medicine dr. Vede Tuće i izvođenjem materijalnih dokaza Tužilaštva, kako branilac tvrdi, dokazana je neosnovanost optužbe prema optuženima, a to jest da žrtve nisu ubijene iz vatrenog oružja, kao i to da nisu ubijene na mjestu gdje su i pronađene u mjestu „Marhoši“.

34. Branilac se osvrnuo i na iskaze svjedoka odbrane koji su saslušani pred Sudom i na materijalne dokaze koji su uvedeni u toku postupka. Svjedok odbrane Dragan Tomić, kako branilac navodi, svjedočio je na okolnosti ranjavanja optuženog Josića, kao i to da je u vrijeme ranjavanja bio civil, da je u kritično vrijeme bio kod sestre u selu Trnovica i da je odlazio svakodnevno u Loznicu na previjanje. Branilac dalje navodi da svjedokinja Ljubinka Stevanović potvrđuje da je vidjela optuženog u kući njegove sestre, te da je optuženi išao na kontrole u Loznicu. Svjedoci odbrane Radica Đokić i Jovica Stevanović, kako branilac ističe, potvrđuju da je optuženi Josić nakon ranjavanja bio kod njih u kući, i da su prije, na dan i dan poslije iseljavanja Kozluka bili zajedno. Branilac dalje navodi da svjedokinja Mitra Božić potvrđuje da je optuženi Josić poslije ranjavanja boravio kod svoje sestre u Trnovici. Branilac ističe i to da je vještak dr. Vidak Simić svojim obrazlaganjem nalaza i mišljenja na siguran i nedvosmislen način utvrdio da se optuženi Josić u kritično vrijeme nije mogao koristiti desnom rukom, odnosno da nije uopće mogao koristiti oružje.
35. Na kraju, branilac se pozvao i na izvedene materijalne dokaze. Konačno, branilac zaključuje da navodi iz optužnice uopće nisu dokazani i da su netačni, te predlaže Sudu da njegovog branjenika oslobodi optužbe.

II - Nadležnost Suda BiH i primjena zakona

36. Branioci optuženih su na prvom mjestu osporavali nadležnost Suda BiH i primjenu KZ BiH, tvrdeći da je za presuđenje stvarno i mjesno nadležan Okružni sud u Bijeljini, te da se u konkretnom slučaju na optužene treba primijeniti Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) kao blaži zakon.
37. Obzirom da prije odlučivanja o glavnoj stvari prvo treba riješiti pitanje nadležnosti Suda i ostala prethodna pitanja, te cijeneći da se radi o dva usko povezana pitanja, vijeće će ih obraditi u istom dijelu presude.
38. Razmatrajući prigovore branilaca kojima se ukazuje na stvarnu i mjesnu nenadležnost Suda BiH, vijeće prije svega ukazuje na to da je članom 11.

stav 1. KZ BiH i članom 7. Zakona o Sudu BiH određena krivična nadležnost Suda BiH. Naime, član 7. Zakona o sudu BiH glasi „*Sud je nadležan za krivična djela utordena krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima BiH*“.

39. Također, član 11. stav 1. KZ BiH propisuje da se krivično zakonodavstvo BiH primjenjuje prema svakom ko učini krivično djelo na teritoriji BiH. Nadalje, članom 23. ZKP BiH je propisano da je Sud nadležan „da sudi u prvom stepenu u krivičnim stvarima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene zakonom“.
40. Vijeće ističe da je Ustavni sud BiH donio zaključak da je Zakon o sudu BiH u skladu sa Ustavom BiH, te da je procesuiranje ratnih zločina na državnom nivou važan korak u sprovođenju pravde i vladavine prava kao i instrument države Bosne i Hercegovine za uspostavljanje suverenog krivičnog pravosuđa i ispunjavanju obaveza prema međunarodnom krivičnom pravu. Shodno svemu navedenom, vijeće cijeni da su prigovori branilaca optuženih, u pogledu nadležnosti Suda BiH u ovom krivičnom predmetu, neosnovani.
41. Vezano za primjenu KZ SFRJ kao navodno blažeg zakona, vijeće je imalo u vidu sljedeće.
42. Krivično djelo koje se optuženima stavlja na teret propisano je krivičnim zakonom koji je donesen 2003. godine, dakle nakon perioda relevantnih događaja iz optužnice. Međutim, inkriminisane radnje optuženih su, u momentu kada su počinjene, predstavljale krivično djelo kako u skladu s općim načelima međunarodnog prava tako i prema KZ SFRJ, koji je bio na snazi u relevantnom periodu.
43. Prilikom odlučivanja o primjeni zakona je imalo u vidu odredbe članova 3., 4. i 4. a) KZ BiH, te člana 7. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencija).
44. Vijeće smatra da krivično djelo za koje se optuženi terete predstavlja krivično djelo u skladu sa međunarodnim običajnim pravom te da se na njega mogu primjeniti *opća načela međunarodnog prava* (iz člana 4. a) KZ BiH), kao i *opća načela priznata kod civiliziranih naroda* (iz člana 7. stav 2. Konvencije).
45. Vijeće je imalo u vidu i odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu Abduladhim Maktouf (broj AP-1785-06) iz koje proizilazi da je primjena KZ BiH u predmetima krivičnih djela protiv čovječnosti i

vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (a koja djela su počinjena prije stupanja na snagu ovog zakona) u skladu sa Konvencijom kao i Ustavom BiH.

46. Nakon što je zaključilo da primjena KZ BiH nije u suprotnosti sa Ustavom BiH i Konvencijom, vijeće mora analizirati pitanje da li je KZ BiH teži od KZ SFRJ.

47. Za konkretno pitanje, vijeće nalazi direktno primjenjivim i sljedeće tumačenje u predmetu Maktouf:

a. "68.... [K]oncept KZ SFRJ je bio takav da nije predviđao postojanje dugotrajnog niti doživotnog zatvora nego je za najteža krivična djela propisivao smrtnu kaznu, a za lakše oblike maksimalne zatvorske kazne do 15 godina zatvora. Dakle, jasno je da se ne može odvojiti jedna sankcija od cjelokupnosti cilja koji se želio postići kaznenom politikom u vrijeme važenja tog zakona.

b. 69. U vezi s tim, Ustavni sud smatra da nije moguće jednostavno «odstraniti» jednu sankciju i primijeniti druge, blaže sankcije i time praktično ostaviti neadekvatno sankcionirana najteža krivična djela."¹

48. Iz citiranog se vidi da Ustavni sud jasno ukazuje da se postojanje smrtne kazne u KZ SFRJ ne može jednostavno ignorisati i taj zakon tumačiti blažim iz razloga što je, ostavljajući na stranu smrtnu kaznu, propisivao niži maksimum od KZ BiH kada je u pitanju najteža zatvorska kazna.

49. Polazeći od ovih principa, vijeće je izvršilo analizu relevantnih zakonskih odredbi ranijeg zakona (KZ SFRJ) i KZ BiH, te došlo do sljedećih zaključka da ukoliko je za određeno krivično djelo propisana smrtna kazna, težina te odredbe se ne može odrediti odstranjivanjem maksimalne kazne već se mora uzeti u obzir maksimalna moguća kazna.

50. Shodno navedenom, za konkretnu situaciju u ovom slučaju vijeće ocjenjuje KZ BiH kao blaži zakon jer isti kao maksimum predviđa dugotrajni zatvor, dok bi u slučaju primjene KZ SFRJ optuženom, ukoliko je osuđen, mogla biti izrečena smrtna kazna.

¹ Odluka Ustavnog suda u predmetu broj AP-1785-06

III - Nalazi i obrazloženja Suda

A. Standardi dokazivanja

51. Prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su provedeni na glavnom pretresu, vijeće se rukovalo nekim osnovnim načelima propisanim u ZKP BiH kao i u Konvenciji, a koji će u nastavku biti navedeni.
52. Član 3. stav 1. ZKP BiH određuje da se svako smatra nevinim dok se ne utvrdi njegova krivica za krivično djelo koje mu se stavlja na teret.
53. Svrha sudskog postupka je da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivično pravna sankcija pod uslovima propisanim Krivičnim zakonom BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH).
54. Nadalje, na tužitelju leži odgovornost dokazivanja krivice optuženih i optužba to mora utvrditi van svake razumne sumnje, jer u slučaju da postoji bilo kakva sumnja u pogledu postojanja činjenica koje čine navodno krivično djelo, donesena odluka mora ići u prilog optuženog (član 3. stav 2. ZKP BiH).
55. Na kraju, Sud je dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji ga terete (član 14. ZKP BiH).
56. Član 6. stav 1. Konvencije nameće obavezu svim sudovima da "ukažu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku"². Iako priznaje primat domaćih sudskih organa u davanju ocjene šta je relevantno i prihvatljivo, član 6. stav 1. Evropske konvencije nameće domaćim sudovima obavezu da na odgovarajući način izvrše ispitivanje podnesaka, argumenata i dokaza koje su podnijele strane³. U vezi sa tim, sudovi moraju razmotriti i raščistiti sve značajne nepodudarnosti u iskazima strana u postupku, ukazati da li je neki od osporenih dokaza neprihvatljiv, te ako jeste, po kom osnovu⁴.
57. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, misleći pri tome kako na sadržinu samog iskaza, tako i na njihovo držanje i ponašanje tokom davanja iskaza.

² Evropski sud za ljudska prava, *Georgiadis protiv Grčke*, 1997, para 606.

³ *Van de Hurk protiv Nizozemske*, 19.04.1994.g., par. 59;

⁴ *Khamidov protiv Rusije*, 2.06.2008. g., par. 173

Kredibilitet svjedoka zavisi ne samo od toga u kojoj mjeri poznaju događaj o kome svjedoče, nego i od iskrenosti svjedoka, njegove pouzdanosti, kao i svijesti da se polaganjem zakletve pred sudom obavezao da govori istinu.

58. Za iskaz svjedoka nije isključivo bitno da je on dat iskreno, bitno je i da je iskaz pouzdan. Vijeće je imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka zavisi od njegovog poznavanja činjenica, ali na pouzdanost iskaza u velikoj mjeri može uticati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije kao i traumatičnost samog događaja o kome svjedoči. Vijeće je uporedilo činjenice o kojim je svjedok svjedočio sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima kako bi se utvrdilo da li su potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovome predmetu.
59. Takođe, vijeće je ispitalo uložene materijalne dokaze kako bi odlučilo o njihovoj pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti.
60. U skladu sa navedenim načelima, te principom slobodne ocjene dokaza (iz člana 15. ZKP BiH) vijeće je pažljivo razmotrilo sve dokaze kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, te je u skladu sa tim i donijelo izrečenu odluku.

B. Dokazanost pojedinačnih inkriminacija

61. Optužnicom Tužilaštva BiH optuženima se na teret stavlja krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. Stav 1. Tačka c) Krivičnog zakona BiH.
62. Shodno činjeničnim navodima optužnice, optuženim Tomić Ljubi i Josić Krsti se stavlja na teret da su tokom rata u Bosni i Hercegovini kao pripadnici vojske Srpske Republike BiH, postupili protivno odredbama međunarodnog humanitarnog prava, kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, tako da su dana 26.06.1992. godine u šumi "Marhoši" u mjestu Kozluk, općina Zvornik, a koju su prethodno opkolili pripadnici vojnih formacija Srpske Republike BiH, da bi pronašli preostale Bošnjake iz Kozluka, među kojima se nalazio i izvjestan broj prethodno protjeranih stanovnika sela Kaludrani, prepoznali svoje komšije Nuriju Nuhanovića, Izeta Nuhanovića, Šemsu Nuhanovića i Muradifa Ibrahimovića, te u namjeri da ih liše života pucali u njih iz vatrenog oružja i tom prilikom ubili Izeta Nuhanovića, Šemsu Nuhanovića i Muradifa Ibrahimovića, dok je Nurija Nuhanović uspio pobjeći.

63. Vijeće se na ovom mjestu neće upuštati u detaljno ispitivanje postojanja općih elemenata krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva a koji se ogledaju u postojanju ratnog stanja, oružanog sukoba ili okupacije, postojanju veze između radnji počinioca i toga sukoba, te kršenju pravila međunarodnog prava, iz razloga što bi to bilo suvišno, imajući u vidu izvedena činjenična utvrđenja u pogledu prisustva optuženih u vrijeme i na mjestu izvršenja krivičnog djela koje im se optužnicom stavlja na teret. Naime, kako će to detaljno biti analizirano i obrazloženo u nastavku ove presude, ovo vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo da u upravo optuženi Tomić Ljubo i Josić Krsto osobe koje su u šumi "Marhoši" ubili Šemso Nuhanovića, Muradifa Ibrahimovića i Izeta Nuhanovića, te je samim tim suvišno ulaziti u detaljnije ispitivanje *Chapeau* uslova koji su potrebni za postojanje predmetnog krivičnog djela.
64. Analizu dokazanosti predmetne inkriminacije potrebno je započeti od određenih nespornih utvrđenja a koja se odnose na bitne činjenice, tako da je vijeće na temelju svih provedenih dokaza tužilaštva i odbrane, kako subjektivnih tako i objektivnih, te imajući u vidu da nisu osporavane od strane odbrane, sljedeće činjenice našao nespornim:
- Da su se 26.06.1992.godine neki stanovnici iseljenih sela Kozluk i Kaludrani, bošnjačke nacionalnosti, među kojima su bili i Nuhanović Nurija, Islamović Šerif, Ibrahimović Agan, Nuhanović Izet, Nuhanović Šemso i Ibrahimović Muradif, krili od pripadnika vojske Srpske Republike BiH, na području šume "Marhoši" u mjestu Kozluk, općina Zvornik,⁵
 - Da su Nuhanović Izet, Nuhanović Šemso i Ibrahimović Muradif smrtno stradali, te da su njihovi posmrtni ostaci pronađeni na području šume "Marhoši", 2003.godine, gdje ih je pronašao Marhošević Lutvo dok je krčio šumu.⁶
65. Međutim, spornim se nameće pitanje da li su upravo optuženi Tomić Ljubo i Josić Krsto osobe koje su lišile života navedena lica.

⁵ Iskaz svjedoka Nuhanović Nurije, Islamović Šerifa i Ibrahimović Agana.

⁶ Potvrde o smrti za Ibrahimović Muradifa, Nuhanović Izeta, Nuhanović Šemso, DNK izvještaji za Ibrahimović Muradifa, Nuhanović Izeta, Nuhanović Šemso, izvještaj o sudsko medicinskoj ekspertizi za Ibrahimović Muradifa, Nuhanović Izeta, Nuhanović Šemso (dokazi T15-T26), Fotodokumentacija sačinjena 20.10.2003. godine prilikom ekshumacije na području šume Marhoši (dokaz T14), Zapisnik o ekshumaciji, broj Kri 67/03 od 14.04.2003. godine (dokaz T13), iskaz svjedoka Nuhanović Nurije.

66. Tezu da su upravo optuženi počinili navedeno krivično djelo, Tužilaštvo zasniva prevashodno na iskazu jednog svjedoka, Nurije Nuhanovića, koji je identifikovao optužene kao lica koja su počinila predmetna ubistva.

C. Ocjena iskaza svjedoka Nuhanović Nurije

67. Vijeće je prilikom ocjene iskaza ovoga svjedoka pošlo od činjenice da, ako se odluka Suda temelji samo na iskazu jednoga svjedoka, onda taj iskaz mora biti takav da ne ostavlja ni najmanju sumnju u njegovu tačnost i istinitost.

68. U skladu sa tim, vijeće se prije svega bavilo detaljnom i svestranom analizom iskaza ovoga svjedoka, dovodeći ga u vezu i sa ostalim dokazima, te je zaključilo da niti jedan razuman presuditelj o činjenicama, ne bi mogao van razumne sumnje utvrditi da su upravo optuženi Ljubo Tomić i Krsto Josić osobe koje su lišile života navedena lica i to iz sljedećih razloga.

69. Iskaz svjedok Nurije Nuhanovića nije potvrđen niti jednim drugim dokazom, kako subjektivnim tako i objektivnim, a on sam po sebi nije autentičan i provjerljiv, što se može zaključiti iz analize predmetnog iskaza.

70. Svjedok Nuhanović tokom svjedočenja na glavnom pretresu, pored ostalog, navodi da se kritične prilike, zajedno sa sinom Izetom, te Šemsom Nuhanovićem i Muradifom Ibrahimovićem, skrivao od srpske vojske u šumi Marhoši. On navodi da je oko pola devet uveče na udaljenosti od 15 metara vidio Ljubu Tomića i "Kuju" Josića kako se smiju i pale sijeno, u jednom trenutku je zalajao pas, što je optuženima skrenulo pažnju, pa se svjedok Nuhanović digao i počeo bježati kroz šumu dok su ostala trojica muškaraca ostala na mjestu gdje su se krili. Svjedok dalje tvrdi da se, dok se pucalo za njim, više puta okretao da vidi šta se događa, pa tako u svom iskazu na glavnom pretresu ovaj svjedok jednom tvrdi da je vidio da samo Ljubo puca za njim⁷, da bi nakon toga tvrdio da je lično vidio da oba optužena pucaju za njim⁸, dok je u iskazu iz istrage tvrdio da je samo čuo da pucaju za njim.⁹

71. Analizirajući ovaj dio iskaza svjedoka Nuhanovića, vijeće primjećuje da da se opravdano nameće pitanje da li je realno očekivati od osobe u koju se puca, koja bježi u strahu i panici za svoj život, da se u isto vrijeme, kako

⁷ Str.12. Transkripta svjedočenja Nuhanović Nurije sa glavnog pretresa 28.09.2009. (...Ljubo je odletio jedno četiri do pet metara od Koje, pucao je zamnom tri ili četiri metka, ne mogu biti siguran u onom strahu, onoj panici...

Str.68.transkripta (...nisu oni, Ljubo je pucao za mnom sam....)

⁸ Str.40. Transkripta svjedočenja Nuhanović Nurije sa glavnog pretresa 28.09.2009 (...pucala su za mnom oba dva,...jesam, vidio sam to lično...)

⁹ Zapisnik o saslušanju Nuhanović Nurije iz istrage KTRZ/586/96 od 11.05.2006. (...nakon što je zalajao pas, skočio sam i počeo bježati, trčao sam možda 30-40 metara, kada sam čuo pucanju.....)

sam kaže, okreće “x puta” i gleda ko za njim puca¹⁰. Pri tome, ovaj svjedok neke radnje opisuje sasvim različito, a da pri tome u oba slučaja veoma detaljno opisuje događaj, kao da se sa sigurnošću sjeća da se isti desio baš na opisani način.

Sve ove nedosljednosti i nelogičnosti u iskazu nisu zanemarljive u smislu formiranja konačnog stava vijeća o pouzdanosti i prihvatljivosti iskaza ovoga svjedoka.

72. U svom daljem svjedočenju, Nuriya Nuhanović navodi da je, bježeći od metaka, izašao na put Kozluk-Kaludrani, da bi se potom, kada je vidio da nema nikoga oko njega, vratio nazad i stao iza jednog hrasta kako bi vidio šta se dalje dešava, da bi tako sakriven iza drveta, sa udaljenosti od 30-40 metara, u šumi, oko 9 sati naveče, vidio optužene kako pucaju na mjestu gdje su preostala trojica ostala sakrivena i kako je naveo”..đe je koji ležo, tu su ga i ubili...”¹¹, da bi u nastavku svjedočenja više puta ponovio da on nije vidio da pucaju u njih, pa tako tokom unakrsnog ispitivanja odgovarajući na pitanje da li je vidio optužene da pucaju u ta lica, odgovara”nisam vidio da pucaju u njih”,navodeći dalje” jel Vi možete na 40 metara vidjeti da li ja pucam sad u ovog čovjeka što leži ovde¹²

73. Znači, svjedok Nuriya Nuhanović i sam tvrdi da nije vidio da su upravo optuženi ubili Izeta Nuhanovića, Šemsu Nuhanovića i Muradifa Ibrahimovića, a što se može zaključiti i iz izjava koje je ovaj svjedok dao tokom istrage, iz kojih proističe da on uopće nije bio siguran za sudbinu svog sina i druga dva lica, te da je mislio i nadao se da su isti možda zarobljeni¹³, kao i iz njegove izjave na glavnom pretresu da se nadao da ih nisu ubili, jer su ih poznavali¹⁴ kao i tvrdnje da je tek po pronalasku posmrtnih ostataka ova tri lica bio siguran da su isti i ubijeni¹⁵.

74. U daljem toku svjedočenja, svjedok Nuhanović navodi da su optuženi, nakon što su ubili trojicu muškaraca, izašli iz šume i otišli putem prema selu, navodeći u jednom dijelu svog iskaza, da ih je vidio kako prolaze pored njega i pucaju u vazduh, da bi nakon toga tvrdio” ..nisam ja njihke vidio, oni su prošli, ja nisam mog'o, nije mog'o niko drugi. Posle je, kasnije

¹⁰ Str.22. Transkripta svjedočenja Nuhanović Nuriye sa glavnog pretresa 28.09.2009 (...to sam i vidio jer sam se ix puta okretao da vidim šta se dogada...)

¹¹ Str.12. Transkripta svjedočenja Nuhanović Nuriye sa glavnog pretresa 28.09.2009.

¹² Str.60 Transkripta svjedočenja Nuhanović Nuriye sa glavnog pretresa 28.09.2009.

¹³ Zapisnik o saslušanju Nuhanović Nuriye iz istrage KTR/586/96 od 11.05.2006(..ja nism bio siguran šta mi je sa sinom, mislio sam da je možda zarobljen...)

¹⁴ Str.13 transkripta svjedočenja Nuhanović Nuriye sa glavnog pretresa 28.09.2009 (...računo sam da su pucali pored njih, samo da ih prepadnu jer su ih poznavali...)

¹⁵ Str.55. transkripta svjedočenja Nuhanović Nuriye sa glavnog pretresa 28.09.2009.

iza njih grupa naišla. Iza njih dvojice...¹⁶” navodeći dalje”ja sam čuo da pucaju, a nisam vidio”..”naišla je jedna grupa naoružanih ljudi, oni su pucali putem, po zraku....¹⁷”. Dakle ovaj svjedok potvrđuje da su na tom mjestu i u to vrijeme bili i drugi naoružani vojnici koji su pucali, pa se osnovano nameće pitanje da li je i neko od njih mogao ubiti ova lica.

75. Dalje, ovaj svjedok navodi da je bježao dalje, kada je naišao na grupu svojih komšija među kojima su bili i Islamović Šerif I Ibrahimović Agan, koji su se također skrivali od srpske vojske i rekao im “ubiše Tomići mog Izeta i Šemsu i Muradifa”. Tada je, kako navodi, namjeravao da se vrati da vidi šta se desilo sa njegovim sinom, ali su ga, kako on tvrdi, komšije u tome spriječile.
76. Odgovarajući na pitanje zašto se, ako nije bio siguran da su njegov sin i druga dva lica ubijeni, nije vratio da vidi šta je sa njima, jesu li možda ranjeni, treba li im pomoći, ako je već vidio da su vojnici koji su pucali otišli dalje, putem prema selu, svjedok objašnjava da to nije učinio jer je trčeci kroz šumu pocijepao jaknu, te da ga je grmlje i granje udaralo i grebalo i tako ga spriječilo da se vrati do toga mjesta (udaljenog 30-40 m).
77. Kao logično i razumljivo se nameće pitanje da li je moguće da jedna ovakva okolnost (pocijepana jakna) zaustavi bilo koga da se vrati da vidi da li mu je dijete (u konkretnom slučaju sin) stradalo, a posebno imajući u vidu da na kritičnom mjestu više nije bilo nikakvih vojnika.
78. Nadalje, Nuriya Nuhanović sa ostalim muškarcima provodi oko 25 dana skrivajući se po šumama, ali nijednom ne odlazi do lica mjesta gdje su se, prema njegovoj tvrdnji, nalazila tijela sina i druge dvojice muškaraca. Vijeće pri tome podsjeća da se Nuriya, kako je sam rekao, nadao da su te osobe ostali živi, da nisu ubijeni kritičnog dana. Skrivanje traje do 19. jula 1992. godine kada su odvedeni u logor u Zvorniku.
79. Vijeće posebno ukazuje da je potpuno nelogično i nejasno zašto Nuriya Nuhanović, kada sretne grupu svojih prijatelja, odmah ne kaže da je vidio Ljubu Tomića i Krstu Josića (koje poznaje od ranije) i da su oni ubili njegovog sina i drugu dvojicu, pogotovu što većina iz te grupe poznaje i Tomića i Josića, te imajući u vidu da je rat, da je sudbina sviju njih, u tom trenutku veoma neizvjesna, pa bi bilo logično da je želio što većem broju ljudi prenijeti ko je ubio njegovog sina, kako te osobe ne bi prošle nekažnjeno.

¹⁶ Str.71. transkripta svjedočenja Nuhanović Nurije sa glavnog pretresa 28.09.2009.

¹⁷ Str.72. transkripta svjedočenja Nuhanović Nurije sa glavnog pretresa 28.09.2009.

80. Nadalje, ovaj svjedok za svo vrijeme (od 1992. godine do 2003. godine), kada posmrtno ostatke nastradalih muškaraca slučajno pronalazi u šumi Lutvo Marhošević¹⁸, nikada nikome (niti organima gonjenja u RS niti organima gonjenja u Federaciji BiH, niti u Njemačkoj gdje je boravio) ne prijavljuje događaj - u kojem je smrtno stradao i njegov sin, niti ikome od prijatelja, komšija ili rodbine ostalih ubijenih(koji su sigurni bili veoma zainteresovani da saznaju počinioce ovoga djela) govori imena osoba koja su to počinila
81. Ovaj svjedok nije otišao na lice mjesta (koje je veoma blizu njegove kuće) ni 2000. godine kada se vratio u Kaludrane (znači, pet godina nakon okončanja rata u BiH, a osam godina nakon samog događaja), da pokuša naći posmrtno ostatke svoga sina da bi ga sahranio. Za takvo postupanje svjedok nudi više razloga, pa tako jednom navodi navodi da ga je bilo strah od srpskih vlasti koje bi ga, kako on navodi, "i u mišijoj rupi tražile da ga ubiju", dok drugi puta navodi da je pretpostavio da su tijela ubijenih prenijeta negdje drugo, pa ih zato nije tražio.
82. Ovakva objašnjenja svjedoka su potpuno neuvjerljiva i nelogična i njima se ne daje odgovor na ključno pitanje-zašto, ako je znao imena osoba koja su ubila njegovog sina i druga dva lica, to nikome ne govori, sve do 2003. godine, kada njihove skeletne ostatke pronalazi sasvim slučajno Lutvo Marhošević i da li to znači da Lutvo Marhošević nije slučajno našao te posmrtno ostatke, da bi sudbina njegovog sina i druge dvojice stradalih, ostalala nerazješnjena i da on, iako je znao ko su počinioци tih ubistava, ne bi ništa uradio da se isti kazne.

D. Upoređivanje iskaza Nuhanović Nurije sa iskazima ostalih svjedoka i njihova analiza

83. Kao što je već navedeno, vijeće je Nurijinom iskazu, kao jedinom neposrednom svjedoku, moralo prići kritički i sa krajnjim oprezom, te je potporu istog tražilo i u sadržaju ostalih provedenih dokaza, ali toga u konkretnom slučaju nije bilo. Da bi se iskazom samo jednog svjedoka (u konkretnom slučaju Nurije Nuhanovića) utvrdila krivična odgovornost za ovako teško krivično djelo koje se optuženim stavlja na teret, potrebno je da taj iskaz bude toliko jasan i nesporan, da ga ničim ne čine upitnim iskazi drugih svjedoka, nego da ga naprotiv potvrđuju, što ovdje svakako nije slučaj.

¹⁸ Str.23. transkripta iskaza Nuhanović Nurije od 28.09.2009.(..Lutvo Marhošević je čistio šumu i našao ove ljudske skelete,negdje u aprilu 2003.g....on je obavjestio Ibrahimović Halima i Ismeta, a oni su meni to rekli....)

84. U ovom konkretnom slučaju, tvrdnje Nurije Nuhanovića ne potvrđuje niti jedan drugi svjedok niti provedeni objektivni dokazi. Vijeće napominje da su svi ostali salušani svjedoci optužbe samo posredni svjedoci, koji svoja saznanja crpe upravo od jedinog očevica (Nurije Nuhanovića), a to su Nizama Nuhanović, Agan Ibrahimović i Šerif Islamović. Iskaze ovih svjedoka vijeće će u nastavku analizirati.
85. Svjedokinja **Nizama Nuhanović** navodi da je prvu zvaničnu informaciju o stradanju svog muža Šemse Nuhanovića dobila od Nurije Nuhanovića i to šest mjeseci nakon kritičnog događaja (dakle negdje krajem 1992.g) kada joj je Nurija telefonom iz Njemačke rekao da su na njenog muža i ostalu dvojicu muškaraca zapucali "Tomićani", a kasnije se kao tvrdi svjedokinja i lično sastala sa njim, kojom prilikom joj je on detaljno sve ispričao te izjavljuje da joj je tada pominjao i imena (Ljubo i Kosta).
86. Prilikom unakrsnog ispitivanja od strane odbrane da pojasni zašto prilikom davanja iskaza u istrazi ¹⁹ne pominje imena navodnih počinitelja, obzirom da tvrdi da je imena istih saznala prije davanja iskaza pred tužilaštvom, daje nejasna objašnjenja te - navodi "ja ne znam imena, ne pamtim, ali znam da su ga ubili dvojica ljudi, srbi, ko je drugi.." ²⁰. Takođe, odgovarajući na pitanje na glavnom pretresu da li joj je Nurija rekao da je vidio optužene da pucaju u njih ili da ih je samo vidio na licu mjesta, svjedokinja odgovara "nije mi to rekao, samo tako spomenuo tu dvojicu ljudi, ne mogu reći ono što mi..." ²¹ da bi odmah u nastavku svjedočenja tvrdila da joj je Nurija pominjao ova imena. ²²
87. Međutim, ovakav njen iskaz u potpunosti demantuje sam Nuhanović Nurija, koji na glavnom pretresu izričito tvrdi da sa Nizamom nikada nije telefonom razgovarao iz Njemačke, niti bilo odakle drugo, da se nikada nije sastajao sa njom da pričaju o ovome događaju, niti joj je ikada govorio imena ljudi koji su to uradili.
88. Ovaj iskaz svjedokinje je u potpunoj koliziji i sa Zapisnikom Općinskog suda u Kalesiji i Rješenjem Općinskog suda u Kalesiji od 25.03.1999. godine u kome je ova svjedokinja navela da je svojim očima vidjela da su četnici izdvojili njenog supruga 01.06.1992. godine u Klisi i odveli ga u pravcu Karakaja, nakon čega nema više nikakvih vijesti o njemu ²³.

¹⁹ Str.25 transkripta Zapisnika iz istrage Nuhanović Nizame KTRZ. 11/06 od 20.02.2007.g.)

²⁰ Svjedočenje Nizame Nuhanović na glavnom pretresu dana 01.09.2009. godine

²¹ Str.32.transkripta svjedočenja Nuhanović Nizame na gl.pretresu 01.09.2009.g.)

²² Str.32.transkripta svjedočenja Nuhanović Nizame na gl.pretresu 01.09.2009.g.

²³ Prijedlog za proglašenje lica Šemse Nuhanovića umrlim, od 02.12.1998. godine (dokaz T 6), Zapisnik Općinskog suda u Kalesiji broj R-394/98 od 25.03.1998. godine (dokaz T 8), Rješenje Općinskog suda u Kalesiji broj R2-394/98 od 13.07.1999. godine (dokaz T 9)

89. Vezano za isti događaj, ova svjedokinja je na glavnom pretresu tvrdila da se 01.06.1992. prilikom iseljavanja Kaludrana, ona sa drugim ženama i djecom protjeranim iz drugih mjesta, iskupila na području Klisa-Bijelog potoka, a da je njen muž ostao kod kuće, da su se pozdravili i da joj je on rekao da će on sa drugim muškarcima bježati kroz šumu.
90. Zbog svega navedenog vijeće nije poklonilo vjeru iskazu ovoga svjedoka jer je isti neubjedljiv, nejasan, neprecizan, svjedokinja u različitim periodima, različito interpretira bitne činjenice kao što su trenutak i okolnosti pod kojima je posljednji put vidjela svoga muža, a isti je i u suprotnosti je sa iskazom samog Nurije, koji tvrdi da nikada sa njom nije razgovarao o ovome događaju niti joj je rekao imena osoba koja su to počinila.²⁴
91. Šerif Islamović i Agan Ibrahimović su kritične prilike bili u grupi muškaraca na koje je Nurija Nuhanović naišao u bjekstvu sa lica mjestva, a isti su svjedočili u ovom predmetu na strani optužbe.
92. Svjedok **Šerif Islamović** na glavnom pretresu navodi da je Nurija kritične prilike došao sav "preblijedio kao krpa" i rekao "ubiše moga Izeta, Šemsu i Muradifa..."²⁵, nakon toga navodi da Nurija nije spominjao konkretna imena ljudi koji su to učinili nego samo rekao da su to bili Tomićani²⁶, dok kasnije izjavljuje da mu je Nurija nakon rata pominjao i nekoga Ljubu da je učestvovao u ovome događaju navodeći "čuo sam od Nurije, priča Nurija da su mu pričali".²⁷
93. Za razliku od ovoga iskaza, ovaj svjedok u istrazi nije pominjao da je Nurija govorio da su to uradili "Tomićani" niti da je pominjao ikakva imena.
94. Pokušavajući na upit članova vijeća, da razjasni ove razlike u svojim iskazima, ovaj svjedok veoma zbunjeno, nejasno i nesigurno ponovo daje različite odgovore na ista pitanja, pa tako jednom kaže da je Nurija pomenuo nekoga Ljubu kada ga je vidio u šumi²⁸, drugi put kaže da mu je to rekao posle rata²⁹, da bi onda rekao da je Nuriju prvi put nakon ovoga događaja vidio par dana prije suđenja, da bi na kraju rekao da je Nurija to ime pomenuo kada su pronađeni posmrtni ostatci ubijenih lica³⁰.

²⁴ Str.82.transkripta svjedočenja Nuhanović Nurije sa gl.pretresa 28.09.2009.g.)

²⁵ Str.9. transkripta svjedočenja Islamović Šerifa sa gl.pretresa 12.10.2009.g.

²⁶ Str.10. transkripta svjedočenja Islamović šerifa sa gl.pretresa 12.10.2009.g.

²⁷ Str.20. transkripta svjedočenja Islamović Šerifa sa gl.pretresa 12.10.2009.g.

²⁸ Str.28.transkripta svjedočenja Islamović šerifa sa gl.pretresa 12.10.2009.g.

²⁹ Str.29.transkripta svjedočenja Islamović Šerifa sa gl.pretresa 12.10.2009.g.

³⁰ Str.29.transkripta svjedočenja Islamović Šerifa sa gl.pretresa 12.10.2009.g.

95. Iskaz ovoga svjedoka u dijelu koji se odnosi na njegovu izjavu da mu je Nuriya pominjao nekoga Ljubu je potpuno nepuzdan, nejasan i neprecizan i u suprotnosti je sa iskazom samog Nurije koji je potvrdio da nikada Islamović Šerifu nije pominjao imena osoba koja su počinila ovo djelo.
96. Svjedok **Agan Ibrahimović** navodi da je Nuriya Nuhanović kritičnog dana došao i rekao "izgleda ovi su pobijeni, odoh da vidim" ali da nije rekao ništa o tome ko ih je pobio³¹. Svjedok dalje navodi da je vidio Nuriju nakon mjesec dana ali da mu on ni tada nije ništa pričao za nastradala lica, kao ni bilo kada kasnije, te navodi "Nisam siguran, ne volim petljati"³². Svjedok Ibrahimović navodi da se 1999. godine vratio u Kaludrane, ali da nije pričao sa Nurijom o predmetnom događaju, iako je među poginulima bio i njegov bratić (Muradif Ibrahimović), te u vezi sa tim navodi "ne zna Nuriya za mog bratića, kad ne zna za svog sina, ne zna ni za mog. Pa i Nuriya je čuo"³³.
97. Iz navedenih iskaza bez daljnjeg se može zaključiti da ovi svjedoci nemaju konkretnih saznanja ko je ubio njihove srodnike, kao i to da im Nuriya Nuhanović nije nikada spomenuo da su to učinili upravo optuženi, što je potvrdio i sam Nuriya tvrdeći da nikada sa njima o tome nije razgovarao.
98. Osim prethodno navedenih svjedoka, optužba je saslušala i svjedoka Borislava Rikanovića koji je svjedočio o pripadnosti optuženih vojsci Republike Srpske. Osim toga, ovaj svjedok je naveo da poznaje Nuriju Nuhanovića ali da mu Nuriya nije pričao ko mu je ubio sina.
99. Tužilaštvo je saslušalo i **vještaka dr. Vedu Tuće** koji je učestvovao u procesu ekshumacije i identifikacije posmrtnih ostataka, dana 14.04.2003. godine na lokalitetu Kozluk, općina Zvornik. Ovaj vještak je potvrdio da je DNK analizom pronađenih posmrtnih ostataka utvrđeno da se radi o Izetu Nuhanoviću, Šemsi Nuhanoviću i Muradifu Ibrahimoviću (što za vijeće, kako je ranije rečeno, nije sporno). Međutim, vještak je potvrdio da pregledom prisutnih skeletnih ostataka nije bilo moguće utvrditi tačan i konkretan uzrok, kao ni vrijeme smrti ovih lica.
100. Važno je istaći da je iz priložene materijalne dokumentacije³⁴ vidljivo je da je kao dan smrti za Šemsu Nuhanovića, Izeta Nuhanovića i Muradifa Ibrahimovića naveden datum 01.06.1992. godine, a ne 26.06.1992.g.kako to tužilaštvo navedenom optužnicom stavlja na teret optuženim, kao i da je taj

³¹ Str.12.transkripta svjedočenja Ibrahimović Agana sa gl.pretresa 04.11.2009.g.

³² Str.12.transkripta svjedočenja Agana Ibrahimovića na glavnom pretresu dana 04.11.2009. godine

³³ Str.26.transkripta svjedočenja Ibrahimović Agana sa gl.pretresa 04.11.2009.g.

³⁴ Rješenje Općinskog suda u Kalesiji, broj R2-394/98 od 13.07.1999. godine (T i O 9) i Rješenje Općinskog suda u Kalesiji, broj R2-182/04 od 30.11.2004. godine (O 10)

datum, kao datum smrti ovih lica naveden upravo na osnovu izjave Nuhanović Nizame i Nuhanović Nurije .

101. Kako se može vidjeti, iskaz svjedoka Nuhanović Nurije, u bitnim dijelovima, kojima se inkriminišu optuženi, nije potvrđen niti od jednog drugog saslušanog svjedoka, kao ni uloženom materijalnom dokumentacijom, zbog čega ovo svjedočenje nema onu dokaznu snagu koja je neophodna da bi se na jednom takvom iskazu mogla temeljiti osuđujuća presuda.
102. Dakle, svjesno ili nesvjesno, ovaj svjedok, vjerovatno u težnji da neko odgovara za smrt njegovog sina, što je za njega sigurno veoma bolno i tragično, sam sebe ubjeđuje u nešto što nema činjeničnu potkrijepljivost i nije održivo. U najmanju ruku, vijeće nije van razumne sumnje moglo utvrditi da su upravo optuženi Ljubo Tomić i Krsto Josić, na način opisan u optužnici počinili predmetna ubistva.
103. Odbrana je izvela objektivne dokaze kao i dokaze saslušanjem većeg broja svjedoka i vještaka Vidaka Simića koji su svjedočili na okolnost alibija optuženih.
104. **Svjedoci odbrane prvooptuženog** Ljube Tomića (Krsto (Petko) Josić, Dragan Tomić, Dragomir Tomić, Zoran Josić i Cvijan Tomić) su naveli da su u kritično vrijeme organizovane seoske straže u kojima je učestvovao optuženi Ljubo Tomić, te su tvrdili da je on kritičnog dana čitavo vrijeme bio zajedno sa njima na području Malešića.
105. Vijeće je imalo u vidu i svjedočenja **svjedoka odbrane drugooptuženog** (Dragan Tomić, Ljubinka Stevanović, Mitra Božić, Radica Đokić i Jovica Stevanović) koji svjedočili su da je drugooptuženi Krsto Josić u kritično vrijeme bio kod svoje sestre u Trnovici, na liječenju od posljedica ranjavanja, te da nije napuštao Trnovice, izuzev kada bi išao u Loznicu na previjanje. Osim toga, odbrana drugooptuženog je saslušala vještaka Vidaka Simića koji je obavio vještačenje povreda optuženog Krste Josića.
106. Navedeno **vještačenje vještak Simić** obavio je na osnovu Otpusne liste sa epikrizom, broj 3333/915 OP 186/242708, zatim na osnovu Nalaza i mišljenja ljekarske komisije za pregled lica obuhvaćenih zakonom o pravima vojnih invalida i porodica palih boraca, broj 1229/96 od 26.02.1996. godine, te na osnovu obavljenog pregleda Krste Josića.
107. Na osnovu navedenog, vještak je sačinio nalaz u kojem je utvrdio da se povreda koju je optuženi Krsto Josić pretrpio kvalifikuje kao teška tjelesna

povreda koja se zaliječuje za najmanje četiri do šest sedmica, zbog čega je optuženi Josić bio vojno nesposoban najmanje 10 do 14 nedjelja po ranjavanju. Vještak je iznio mišljenje da optuženi Krsto Josić, obzirom na povredu, sigurno nije bio vojno sposoban 26.06.1992. godine, te da mu je u periodu oporavka i rehabilitacije duže kretanje i nošenje tereta na desnoj strani tijela bilo onemogućeno, kao i da nije mogao koristiti ručno vatreno oružje desnom rukom, pogotovu ne oružje duge cijevi-puška i slično³⁵.

108. Konačno, vještak je na glavnom pretresu dana 03.02.2010. godine iznio mišljenje da, obzirom na prirodu ranjavanja i zadobijenih povreda, optuženi Krsto Josić u kritično vrijeme nije bio sposoban da učestvuje u vojnim akcijama niti da rukuje puškom i da puca iz iste.
109. Vijeće je imalo u vidu izvedene dokaze odbrane, ali nije našlo neophodnim da ove dokaze detaljnije analizira, obzirom da u ranije pomenuti i posebno cijenjeni dokazi dovoljni da ozbiljno dovedu u sumnju navode iz optužnice.

IV -Zaključak

110. Član 281. ZKP BiH propisuje da je Sud dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.
111. U konkretnom slučaju, iskaz Nurije Nuhanovića ostaje usamljen i uz to u velikoj mjeri doveden u pitanje drugim kontrolnim dokazima i indicijama. Naime, brojne međusobne nesaglasnosti i nelogičnosti, u iskazu kako samog svjedoka Nurije Nuhanovića, tako i između tog iskaza i iskaza ostalih (posrednih) svjedoka, a što se odnosi na bitne činjenice i detalje, strukturišu u svojoj ukupnosti zaključak po kojem njegovo svjedočenje ne može predstavljati pouzdanu činjeničnu osnovu kojom bi se izvan razumne sumnje mogla utvrditi krivica optuženih Ljube Tomića i Krste Josića.
112. Princip "in dubio pro reo" je jedno od osnovnih pravila domaćeg³⁶ i međunarodnog krivičnog prava, kao i prakse MKSJ i MKSR³⁷. U skladu sa ovim principom, da bi se neko proglasio krivim za određeno djelo, tužilac mora dokazati neku činjenicu van svake razumne sumnje. Također, i prema

³⁵ Nalaz i mišljenje vještaka dr. Vidaka Simića, od 24.09.2009. godine (dokaz O 1)

³⁶ Vidi npr. *Tužilac protiv Radmila Vukovića*, X-KRŽ-05/217, ožalbena presuda od 13.08.2008.g., str. 10; *Tužilac protiv Željka Leleka*, X-KRŽ-06/202, ožalbena presuda od 12.01.2009., par. 119 na str. 27; *Tužilac protiv Nikola Andruna*, X-KRŽ-05/42, ožalbena presuda 19.08.2008., str. 43;

³⁷ Vidi npr. *Tadić*, Odluka o produženju roka za žalbu, par. 73; *Čelebići* prvostepena presuda, par. 601; *Jelisić* prvostepena presuda, par. 108.; *Akayesu* prvostepena presuda, par. 319.

utvrđenoj praksi ovog suda koja odražava princip pravičnosti i pravilne primjene propisa, kada je iskaz jednog svjedoka temeljni dokaz u predmetu, "od ključnog je značaja da se taj iskaz pažljivo razmotri", te mora biti takav da "ne ostavlja ni najmanju sumnju u njegovu tačnost i istinitost"³⁸, s obzirom na težinu djela koje se optuženom stavlja na teret³⁹.

113. S obzirom na sve navedeno, vijeće je zaključilo da u pogledu predmetnih inkriminacija, izvedeni dokazi od strane optužbe po svom kvalitetu nemaju potrebnu snagu uvjerljivosti da su optuženi počinili radnje koje im se optužnicom stavlja na teret. Stoga je u konkretnom slučaju našlo opravdanim primjenu načela "in dubio pro reo", to jeste pravila koje se odnosi na to, da činjenice koje idu na štetu optuženom moraju biti utvrđene sa potpunom sigurnošću, odnosno "van razumne sumnje", a ako postoji sumnja u odnosu na te činjenice, a kako je u konkretnom slučaju ovo vijeće našlo da takva sumnja postoji, one se ne mogu uzeti kao utvrđene. Sa druge strane, donja premisa navedenog pravila glasi da činjenice koje idu u korist optuženog se uzimaju kao utvrđene čak i ako su samo vjerovatne.

114. Time što je zakonodavac utvrdio da kada nije dokazano da je optuženi počinio krivično djelo za koje je optužen uslijed čega se oslobađa od optužbe (član 284. tačka c) ZKP BiH), zakonodavac je implicitno, ali nedvosmisleno omogućio primjenu načela u sumnji u korist optuženog, jer ukoliko raspoloživi dokazi ukazuju samo na određena saznanja u pogledu činjenica da je optuženi učinio krivično djelo koje je predmet optužbe, on na temelju toga svakako mora biti oslobođen, pa sud ne može, odnosno ne smije donijeti osuđujuću presudu, ukoliko nije čvrsto i bez ikakve dileme ubijeđen u postojanje krivice optuženog⁴⁰.

115. U skladu sa navedenim principom, imajući u vidu da optužba u konkretnom slučaju nije van razumne sumnje dokazala da su optuženi Ljubo Tomić i Krsto Josić učinili krivično djelo koje im je stavljeno na teret, uz primjenu člana 284. tačke c) a u vezi sa članom 3. ZKP BiH, vijeće je donijelo oslobađajuću presudu.

V - Odluka o troškovima

Troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stav 2. tačke a) do f) ZKP BiH, kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i nagrada branioca, u skladu sa članom 189. stav 1. ZKP BiH, padaju na teret budžetskih sredstava.

³⁸ *Tužilac protiv Radmila Vukovića*, X-KRŽ-05/217, žalbena presuda od 13.08. 2008.godine, str. 5;

³⁹ *Tužilac protiv Zigiranyirazo*, MKS-01-73-A, žalbena presuda od 16.11.2009.godine, par. 51, 73

⁴⁰ Vidjeti presudu Apelacionog vijeća Suda BiH, u predmetu *Ranko i Rajko Vuković*, broj , X-KRŽ-05/217 od 13.08. 2008.godine

VI - Odluka o imovinsko-pravnom zahtjevu

Odluku o imovinsko-pravnom zahtjevu kojom se predstavnici porodice oštećenih upućuju na parnicu, vijeće je donijelo u smislu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH, obzirom da je donijeta oslobađajuća presuda.

Zapisničar

Lejla Konjić

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Vesna Jesenković**

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Na ovu presudu dozvoljena je žalba vijeću Apelacionog odjeljenja Suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog otpravka presude.